

Byla C-614/21**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2021 m. spalio 4 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Hagos apygardos teismas, buveinė Hertogenbose, Nyderlandai)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. spalio 4 d.

Pareiškėjas:

G

Atsakovas:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Teisingumo ir saugumo valstybės sekretorius, Nyderlandai)

Pagrindinės bylos dalykas

Atsakovas nenagrinėjo pareiškėjo prašymo suteikti prieglobstį, nes preziumuoja, kad už tai atsakinga Malta. Pareiškėjas šį sprendimą apskundė, nes nuogaštuoja, kad, kai bus perduotas Maltai, pateks į situaciją, nesuderinamą su Chartijos 4 straipsniu.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Rechtbank pagal SESV 267 straipsnį teikia prejudicinius klausimus dėl tarpusavio pasitikėjimo principo aprėpties ir tikslo kalbant apie prieglobsčio prašytojo perdavimą atsakingai valstybei narei, kai joje taikant, be kita ko, *pushback* (priverstinis apgrėžimas) ir sulaikymo priemonės pažeidžiamos prieglobsčio prašytojo ir apskritai trečiųjų šalių piliečių pagrindinės teisės. Taip pat kyla klausimas, kokių įrodymų prieglobsčio prašytojo turi pateikti ir koks įrodinėjimo

standartas taikytinas, kai jis tvirtina, kad jo perdavimas pagal Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį turi būti uždraustas.

Prejudiciniai klausimai

I Ar Dublino reglamentą, atsižvelgiant į jo 3, 32 ir 39 konstatuojamąsias dalis, siejamas su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 1, 4, 6, 18, 19 ir 47 straipsniais, reikia aiškinti ir taikyti taip, kad tarpvalstybinio pasitikėjimo principas yra nedalomas, taigi dėl šiurkščių ir sistemingų Sąjungos teisės pažeidimų, kuriuos padarė galimai atsakinga valstybė narė prieš asmens perdavimą trečiųjų šalių piliečių, kurie (dar) nėra pagal Dublino reglamentą gražinti asmenys, atžvilgiu, asmens perdavimas šiai valstybei narei absoliučiai negalimas?

II Jei į pirmesnį klausimą būtų atsakyta neigiamai: ar Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį, siejamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 1, 4, 6, 18, 19 ir 47 straipsniais, reikia aiškinti taip, kad, kai atsakinga valstybė narė šiurkščiai ir sistemingai pažeidžia Sąjungos teisę, perduodančioji valstybė narė gali netaikyti tarpvalstybinio pasitikėjimo principo, o turi išsklaidyti visas abejones, kad prieglobsčio prašytojas po perdavimo pateks į situaciją, nesuderinamą su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 4 straipsniu, kitaip tariant, turi įtikinamai parodyti, kad taip nenutiks?

III Kokiais įrodymais prieglobsčio prašytojas gali pagrįsti savo argumentus, kad pagal Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį jo perduoti negalima, ir koks įrodinėjimo standartas tam taikytinas? Ar, atsižvelgiant į Dublino reglamento konstatuojamosiose dalyse pateiktas nuorodas į Sąjungos *acquis*, perduodančioji valstybė narė turi pareigą bendradarbiauti arba pareigą įsitikinti, kitaip tariant, ar esant šiurkščių ir sistemingų pagrindinių teisių pažeidimų trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu, iš atsakingos valstybės narės reikia reikalauti individualių garantijų, kad perdavus prieglobsčio prašytoją bus (tikrai) gerbiamos jo pagrindinės teisės? Ar atsakymas į pirmesnį klausimą skirtusi atsižvelgiant į tai, kad prieglobsčio prašytojas negali pateikti pakankamai įrodymų, t. y. negali savo nuoseklus ir išsamus pasakojimo pagrįsti dokumentais, nors pagal pasakojimo pobūdį to nebūtų galima tikėtis?

Nurodytos Sąjungos ir tarptautinės teisės nuostatos

Konvencijos dėl pabėgėlių statuso (toliau – Ženevos konvencija) 1 ir 33 straipsniai

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 1, 4, 6, 18, 19, 47, 51 ir 52 straipsniai

Reglamento (ES) Nr. 604/2013 (toliau – Dublino reglamentas) 3, 19, 32 ir 39 konstatuojamosios dalys, 3–5 straipsniai ir 17 straipsnis

Direktyvos 2011/95/ES 4 straipsnis

2019 m. kovo 19 d. Sprendimas *Jawo* (C-163/17, EU:C:2019:218, 78–92 punktai)

2017 m. vasario 16 d. Sprendimas *C. K. ir kt.* (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 59, 63–65, 75 ir 76 punktai)

Faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos santrauka

- 1 2019 m. birželio 19 d. pareiškėjas paprašė suteikti prieglobstį Maltoje. Atvykęs į šią valstybę narę jis tris mėnesius buvo sulaikytas ir keturis mėnesius praleido pabėgėlių stovykloje. Paskui pareiškėjas patyrė sunkų nelaimingą atsitikimą darbe ir dėl to gulėjo ligoninėje, o kai buvo išleistas, jam buvo nurodyta išsikelti iš pabėgėlių stovyklos. Nepaisant sveikatos problemų, pareiškėjas turėjo dirbti, nes nebegavo paramos. Kai pareiškėjas 2020 m. gruodžio 5 d. išvyko iš Maltos, jis dar nebuvo išklaustytas dėl prašymo suteikti prieglobstį pateikimo priežasčių.
- 2 2021 m. sausio 12 d. pareiškėjas atvyko į Nyderlandus ir čia paprašė suteikti prieglobstį. Atsakovas laikosi nuomonės, kad už šio prašymo nagrinėjimą yra atsakinga Malta, todėl 2021 m. kovo 22 d. nutarimu nusprendė pareiškėjo prašymo suteikti prieglobstį nenagrinėti. Jau 2021 m. vasario 9 d. Malta ir Nyderlandai sudarė susitarimą dėl atsakomybės pripažinimo.
- 3 Pareiškėjas dėl šio 2021 m. kovo 22 d. nutarimo pareiškė skundą ir paprašė *Voorzieningenrechter* (laikinasios apsaugos priemonės taikantis teisėjas) pritaikyti laikinąją apsaugos priemonę. Šis teisėjas 2021 m. balandžio 2 d. pritaikė prašomą priemonę ir nurodė, kad pareiškėją perduoti Maltai draudžiama, kol nepriimtas sprendimas dėl skundo.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 4 Pareiškėjas nuogaštuoja, kad, kai bus perduotas Maltai, nebus gerbiamos jo pagrindinės teisės. Jis tai grindžia savo pasakojimu, su patirtu nelaimingu įvykiu susijusia įrodomąja medžiaga ir įvairiose šalyse skleidžiama informacija apie trečiųjų šalių piliečių priėmimą Maltoje.
- 5 Atsakovas laikosi nuomonės, kad remiantis tarpusavio pasitikėjimo (prejudiciniuose klausimuose – tarpvalstybinis pasitikėjimas) principu galima preziumuoti, jog pareiškėją perdavus Maltai jo pagrindinės teisės bus gerbiamos. Esą pareiškėjas savo pasakojimo apie jo priėmimą Maltoje neįrodė dokumentais. Reaguodamas į pareiškėjo pasakojimą, kad jis dar neišklaustytas ir dar nepriimtas sprendimas dėl jo prašymo suteikti prieglobstį, atsakovas nurodo susitarimą dėl atsakomybės pripažinimo.
- 6 Atsakovas taip pat teigia, kad jo nutarimas neprieštarauja Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) jurisprudencijai ir kad nėra

pagrindo vietoj Maltos nagrinėti prašymą suteikti prieglobstį pagal Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 7 *Rechtbank* atsižvelgia į tai, kad įgyvendinant Dublino reglamentą taikomas tarpusavio pasitikėjimo principas ir galima preziumuoti, jog pareiškėjas po perdavimo nepateks į situaciją, nesuderinamą su Chartijos 4 straipsniu. Jei pareiškėjas tvirtina priešingai, jis turi tai ir įrodyti.
- 8 Nagrinėjimas pagal Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį apsiriboja situacija po perdavimo, visų pirma kiek tai susiję su priėmimu ir gyvenimo sąlygomis bei prieglobsčio prašymo nagrinėjimo procedūros kokybe, kuri taip pat turi apimti užsieniečio galimybę prireikus pasinaudoti teisių gynimo priemone, atsakingoje valstybėje narėje.
- 9 Nagrinėdamas sprendimus dėl perdavimo pagal Dublino reglamentą *Rechtbank* vis dažniau susiduria su teisiniu klausimu, ar tarpusavio pasitikėjimo principas taikytinas tuomet, kai valstybių narių teritorijoje akivaizdžiai pažeidžiamos pagrindinės teisės arba kai jas pažeidžia valstybės narės. Pavyzdžiui, yra daugybė pranešimų apie *pushback* atvejus, taip pat sudaromi susitarimai su trečiosiomis šalimis, siekiant užkirsti kelią atvykimui į Europos Sąjungą (*pullback*).
- 10 Kartu valstybės narės turi laikytis Ženevos konvencijos, Europos žmogaus teisių konvencijos (toliau – EŽTK) ir Chartijos. Jose numatytas *refoulement* draudimas (draudimas išsiųsti arba grąžinti užsieniečių), kuris, EŽTT nuomone, suponuoja tai, kad kiekvienu konkrečiu atveju turi būti išnagrinėjami prieglobsčio suteikimo pagrindai, netenka reikšmės, kai iš trečiųjų šalių piliečių faktiškai atimama galimybė įžengti į Sąjungos teritoriją tam, kad jie čia paprašytų tarptautinės apsaugos.
- 11 *Rechtbank* remdamasis Sprendimu *Jawo* daro išvadą, jog tarpusavio pasitikėjimo principas apima taip pat tai, kad valstybės narės visada gerbia visas pagrindines teises ir užtikrina jų įgyvendinimą kiekvieno asmens atžvilgiu.
- 12 Vis dėlto *pushback* ir *pullback* priemonėmis Dublino reglamento veiksmingumas ir tarpusavio pasitikėjimo principas sumenkinami. Prieglobsčio prašytojai susiduria su rizika, kad bus grąžinti į valstybę, iš kurios atvyko, ir iš jų atimama galimybė tam tikrose valstybėse narėse paprašyti apsaugos. Taip vėlgi didinamas spaudimas kitų valstybių narių prieglobsčio suteikimo ir priėmimo pajėgumams.
- 13 Sprendimą priimanti institucija remdamasi pirmiau minėtu principu gali preziumuoti, kad prieglobsčio prašytojo pagrindinės teisės po jo perdavimo nebus pažeidžiamos. Jei vis dėlto prieglobsčio prašytojas teisme įtikinamai parodo, kad atsakingoje valstybėje narėje sistemingai pažeidžiamos jo ir (arba) apskritai trečiųjų šalių piliečių pagrindinės teisės ir kad šiuos pažeidimus daro ši valstybė narė, kyla klausimas, ar tokioje situacijoje turi būti absoliučiai uždraudžiamas

asmens perdavimas ir ar nustatant atsakingą valstybę narę galima be apribojimų taikyti tarpusavio pasitikėjimo principą.

- 14 *Rechtbank* įsitikinimu, Maltoje dideliu mastu vykdomas *pushback* ir esama struktūrinių priėmimo pajėgumų ir kokybės trūkumų. Taip pat migrantai sistemingai sulaikomi ir laikomi ypač blogomis sąlygomis. Be to, sulaikymo apskundimo procedūra turi trūkumų, nes neužtikrinama galimybė kreiptis į teismą ir gauti teisinių konsultacijų. Pagrindinės teisės pažeidžiamos ne tik prie išorinės sienos, bet ir įvažiuavus į šalį. Beje, priešingai nei kitos valstybės narės, Malta neneigia, kad nebegali vykdyti tarptautinių įsipareigojimų.
- 15 *Rechtbank* manymu, *pushback* yra Chartijos 1, 4, 18 ir 19 straipsnių pažeidimas. EŽTT taip pat kelis kartus nusprendė, kad būdas, kaip Malta laiko sulaikytus prieglobsčio prašytojus, pažeidžia EŽTK 5 straipsnį.
- 16 Dabar *Rechtbank* kyla klausimas, kokia tarpusavio pasitikėjimo principo taikymo aprėptis, ir jis taip pat siekia išsiaiškinti, ar šis principas yra dalomas, t. y. ar svarbu, kur ir koku laikotarpiu Chartija pažeidžiama, su kokiomis pagrindinėmis teisėmis tai susiję ir kiek reikšmingas atsakingos valstybės narės požiūris.
- 17 Nei Chartijoje, nei EŽTK nenumatyta visų pagrindinių teisių hierarchija. Todėl *Rechtbank* preziumuoja, jog pagal tarpusavio pasitikėjimo principą reikalaujama, kad pagrindinės teisės būtų gerbiamos visos, visada ir visų valstybių narių teritorijoje, o ne tik tiek, kiek tai susiję su prieglobsčio prašytojais, grąžinamais į valstybę narę, kuri yra atsakinga už jų prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimą.
- 18 Jei Teisingumo Teismas Sąjungos teisę aiškintų taip, kad turi būti nagrinėjama tik Chartijos 4 straipsnio pažeidimo rizika, kiek tai susiję su atitinkamu prieglobsčio prašytoju, *Rechtbank* darytų išvadą, kad Teisingumo Teismas tarpusavio pasitikėjimo principą laiko dalomu. *Rechtbank* prašo Teisingumo Teismo tokiu atveju paaiškinti, koks teisinis pagrindas tam taikytinas.
- 19 Pagrindinis teisinis klausimas yra tai, ar teismai tarpusavio pasitikėjimo principą turi dalyti į pasitikėjimą prieš perdavimą ir pasitikėjimą po perdavimo, taip pat į pasitikėjimą, susijusį su konkrečia grąžinamo prieglobsčio prašytojo situacija, ir pasitikėjimą, kad atsakinga valstybė narė gerbs visas pagrindines teises visų trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu.
- 20 Sprendimas grindžiamas „pasitikėjimu“, kai kalbama apie lūkesčius, susijusius su būsimais įvykiais. Jei tikrai žinoma, kad atsakinga valstybė narė nevykdo įsipareigojimų gerbti pagrindines teises, kyla klausimas, kuo tuomet šis pasitikėjimas grindžiamas.
- 21 Pirmasis klausimas yra tai, ar, konstatavus, kad atsakinga valstybė narė šiurkščiai ir sistemingai pažeidžia keletą pagrindinių teisių trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu, perduoti asmenį šiai valstybei narei turi būti uždrausta jau vien dėl šios priežasties. Jei į pirmesnę klausimą būtų atsakyta neigiamai, kiltų klausimas, ar

nagrinėjant, ar yra situacija pagal Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį, abipusį pasitikėjimą dar galima laikyti atspirties tašku.

- 22 *Rechtbank* siekia išsiaiškinti, ar frazė „elgesys <...> kiekvienoje valstybėje narėje“, kurią Teisingumo Teismas vartoja Sprendimo *Jawo* 82 punkte, turi būti suprantama kaip „[elgesys] valstybėse narėse ir (arba) valstybių narių [elgesys]“. Jei ši frazė turi būti aiškinama siaurai kaip „valstybėje narėje“, t. y. „valstybės narės teritorijoje“, Chartijos 18 ir 19 straipsniai ir Dublino reglamento 3 straipsnio 1 dalis netenka reikšmės. Nes jei prieglobsčio prašytojams neleidžiama patekti į valstybių narių teritoriją, tai ir pažeidimas negali būti padaromas *valstybėse narėse*.
- 23 Dublino reglamento 32 konstatuojamoji dalis, atrodo, reiškia, kad įsipareigojimas gerbti pagrindines teises atsiranda jau tuomet, kai prieglobsčio prašytojas patenka į valstybių narių (jurisdikcijos ar) įtakos sritį, o ne tik tuomet, kai jis faktiškai atvyksta į Sąjungą. Taikant kitokį aiškinimą būtų sumažinamas praktinis Chartijos ir Dublino reglamento 3 straipsnio 1 dalies veiksmingumas, nes tuomet valstybė narė faktiškai užkirsdama kelią trečiosios šalies piliečio atvykimui galėtų išvengti atsakomybės už jį.
- 24 Be to, asmens perdavimui gali prieštarauti Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalis. Taikant šią nuostatą turi būti išnagrinėjama, į kokią situaciją prieglobsčio prašytojas pateks po jo perdavimo. Pagal Sprendimo *Jawo* 82 punktą, kuris atitinka Dublino reglamento 32 konstatuojamąją dalį, „elgesys su [tarptautinės] apsaugos prašytojais“ turi atitikti, be kita ko, Chartijos ir EŽTK reikalavimus. Taigi taip pat akivaizdu, kad tarpusavio pasitikėjimo principo aprėptis ir laikotarpis, kuriuo valstybės narės turi vykdyti įsipareigojimus, neapsiriboja nei laikotarpiu po perdavimo, nei vien Chartijos 4 straipsnio reikalavimo laikymusi.
- 25 *Rechtbank* prašo Teisingumo Teismo pateikti nuomonę, kaip siaurai turi būti aiškinama Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalis, taip pat ar reikia atsižvelgti tik į tai, ar laikomasi Chartijos 4 straipsnio reikalavimo, ar ir į tai, ar gerbiamos visos pagrindinės teisės.
- 26 *Rechtbank* prašo paaiškinti dar ir tai, ar pagrindinių teisių pažeidimo po perdavimo rizikos mastui įtaką taip pat daro prieš perdavimą prieglobsčio prašytojo arba apskritai trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu padaryti pažeidimai. Kitaip nei Direktyvoje 2011/95, Dublino reglamente nėra nuostatos, pagal kurią ankstesnis persekiojimas aiškiai rodytų, kad prieglobsčio prašytojo nuogastavimas yra pagrįstas.
- 27 Šiuo atveju sprendimas dėl perdavimo buvo priimtas po to, kai buvo sudarytas susitarimas dėl atsakomybės pripažinimo. Remiantis Nyderlandų teisine praktika, taip pasiekta garantija, kad Chartijos 4 straipsnis nebus pažeidžiamas. *Rechtbank* kyla klausimas, ar tai taip pat taikytina tokioje situacijoje, kaip susiklosčiusi Maltoje.

- 28 Pagal nurodytą Nyderlanduose taikomą šio susitarimo aiškinimą susitarimo turinys ir aprėptis yra platesni, nei siekė Sąjungos teisės aktų leidėjas Dublino reglamento 18 straipsniu. Mat šia nuostata užtikrinamas asmens perėmimas savo žinion arba atsiėmimas, bet ne prašymo suteikti prieglobstį nagrinėjimas. Todėl *Rechtbank* prašo Teisingumo Teismo paaiškinti ir tai, kokia yra susitarimo dėl atsakomybės pripažinimo aprėptis.
- 29 Taip pat kyla klausimas, kokią reikšmę turi atsakingos valstybės narės požiūris. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas Sprendimo *Jawo* 92 punkte nurodė, kad valstybės narės institucijų abejingumo atveju trūkumai, dėl kurių negalima asmens perduoti, turi būti pasiekę „ypač [aukštą] reikšmingumo [ribą]“. Tuomet kyla klausimas, ar ši riba yra žemesnė, kai institucijos nėra abejingos. Vis dėlto prieglobsčio prašytojui nelabai svarbu, ar jo pagrindinės teisės pažeidžiamos dėl atsakingos valstybės narės abejingumo ar bejėgiškumo. Dideliu atvykstančių trečiųjų šalių piliečių srautu ir su tuo susijusiomis praktinėmis problemomis teisiniu požiūriu taip pat vargu ar galima pateisinti iš Sąjungos teisės kylančių įsipareigojimų gerbti pagrindines teises nevykdymo.
- 30 *Rechtbank* klausimai, kitaip nei bylose C-254/21, C-228/21, C-297/21, C-315/21 ir C-328/21, susiję su situacija, kai galimai atsakingoje valstybėje narėje prieš asmens perdavimą buvo reikšmingų trūkumų, susijusių su iš Sąjungos teisės kylančiais įsipareigojimais gerbti pagrindines teises, taigi jos elgesys ne atitinka teisinius reikalavimus, o juos pažeidžia. Kyla klausimas, ar asmens perdavimas turi būti absoliučiai uždraudžiamas, ir papildomas klausimas, ar nustatant atsakingą valstybę narę turi būti netaikomas tarpusavio pasitikėjimo principas, kai prieš perdavimą buvo pažeidžiamos pagrindinės teisės to asmens arba apskritai trečiųjų šalių piliečių atžvilgiu.
- 31 Jei perdavimas nėra atmestinas jau vien dėl nurodytų aplinkybių, kyla kitas klausimas – ar tuomet valstybė narė, norinti perduoti prašytoją, gali remtis tarpusavio pasitikėjimo principu, ar pagal Sąjungos teisę turi išsklaidyti bet kokias abejones, ar perdavus asmenį nebus pažeidžiamas Chartijos 4 straipsnis, kitaip tariant, turi įtikinamai parodyti, kad taip nenutiks.
- 32 *Rechtbank* nurodo 2017 m. vasario 16 d. Sprendimą *C. K. ir kt. (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127)* ir prašo Teisingumo Teismo išaiškinti, ar tuo atveju, kai prieglobsčio prašytojas pateikia objektyvių įrodymų, kad prieš jo perdavimą buvo šurkščiau pažeidžiamos pagrindinės teisės, perduodančioji valstybė narė privalo atmesti galimybę, kad perdavus šį asmenį faktiškai kils Chartijos 4 straipsnio pažeidimo pavojus, taigi ji turi išsklaidyti visas rimtas abejones dėl to, ar po perdavimo bus gerbiamos Chartija garantuojamos pagrindinės teisės.
- 33 Prievolės įrodyti perkėlimas valstybei atitinka valstybių narių įsipareigojimus. Be to, valstybės narės šią prievolę įrodyti gali įvykdyti paprasčiau nei prieglobsčio prašytojas. Susitarimas dėl atsakomybės pripažinimo jau laikomas garantija, kad atsakinga valstybė narė vykdys įsipareigojimus pagal Dublino reglamento 18 straipsnį. Papildomai būtų galima reikalauti aiškių garantijų, be kita ko, dėl

asmens perėmimo savo žinion po perdavimo, taip pat patikrinti, kaip šių garantijų laikomasi.

- 34 Jei Teisingumo Teismas Sąjungos teisę aiškintų taip, kad, neatsižvelgiant į ankstesnius kitų nei įtvirtintoji Chartijos 4 straipsnyje pagrindinių teisių pažeidimus, perduodančioji valstybė narė pagal tarpusavio pasitikėjimo principą neturi platesnių pagrindimo ir tikrinimo pareigų, kiltų klausimas, kaip prieglobsčio prašytojas gali įtikinamai parodyti, kad pagal Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį jo perduoti negalima.
- 35 *Rechtbank* taip pat siekia išsiaiškinti, kokie kriterijai ir koks standartas taikytini dėl įrodymų, kuriuos prieglobsčio prašytojas pateikia siekdamas pagrįsti savo nuogastavimą, kad, kai bus perduotas, pateks į situaciją, nesuderinamą su Chartijos 4 straipsniu. Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 118/2014 II priede nenurodyta, kokie įrodymai reikalingi taikant Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį ir 17 straipsnio 1 dalį.
- 36 Atsižvelgiant į Dublino reglamento atspirties tašką, kad, siekiant nustatyti, kuri valstybė narė yra atsakinga, (jei netaikoma išimtis) turi būti rengiamas asmeninis pokalbis su prieglobsčio prašytoju, jo pasakojimas apie savo patirtį atsakingoje valstybėje narėje turėtų būti reikšmingas. Tokiame pasakojime gali būti požymių, rodančių, kad asmens perdavimas pagal Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį turi būti uždraustas, arba kad valstybė narė, turinti nustatyti, kuri valstybė narė yra atsakinga, pati turi nagrinėti prašymą suteikti prieglobstį.
- 37 Jei šis aiškinimas būtų teisingas, reikštų, kad reikėtų apsvarstyti prieglobsčio prašytojo pasakojimo patikimumą. Teisingumo Teismo prašoma paaiškinti šį aspektą ir nurodyti, kokie reikalavimai gali būti keliami prieglobsčio prašytojui. *Rechtbank* nuomone, šie reikalavimai negali būti tokie aukšti, kad prieglobsčio prašytojui būtų neįmanoma jų įvykdyti.
- 38 Be kita ko, prieglobsčio prašytojas iš atsakingos valstybės narės negali reikalauti jokių garantijų. Principas, kad prieglobsčio prašytojas, pažeidus jo pagrindines teises po perdavimo, turi kreiptis į atsakingos valstybės narės institucijas, suponuoja, kad tas pažeidimas pirmiausia turi būti padarytas, net jei perduodančiajai valstybei narei buvo arba turėjo būti žinoma apie ankstesnius pagrindinių teisių pažeidimus.
- 39 Per Dublino procedūras ankstesnė prieglobsčio prašytojų patirtis dažnai būna kilusi iš „neigiamų faktinių aplinkybių“, pavyzdžiui, dėl to, kad nesuteikiama galimybė kreiptis dėl proceso pradėjimo arba priėmimo. Įrodyti tokio pobūdžio pažeidimus labai sunku, juo labiau kad tokiais atvejais paprastai neišduodama jokių dokumentų. Todėl taip pat reikalingas paaiškinimas, kokiais įrodymais prieglobsčio prašytojas gali pagrįsti savo tvirtinimą, kad pagal Dublino reglamento 3 straipsnio 2 dalį jis negali būti perduodamas, taip pat kokie reikalavimai ir koks įrodinėjimo standartas taikytini paties prieglobsčio prašytojo pasakojimui.

- 40 Taip pat reikia išsiaiškinti, ar valstybės narės turi į numatytąją Direktyvos 2011/95 4 straipsnyje panašią pareigą bendradarbiauti ir ar perduodančioji valstybė narė tokioje situacijoje, kaip susiklosčiusi Maltoje, turi subalansuoti prieglobsčio prašytojo įrodymus, siekdama užkirsti kelią jo pagrindinių teisių pažeidimui po perdavimo.
- 41 Atsižvelgdamas į didelį panašių bylų, kurių nagrinėjimas negali būti sustabdytas, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą, skaičių, *Rechtbank* prašo šią bylą nagrinėti pagal pagreitiną procedūrą remiantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 105 straipsniu.

DARBINIS VERTINIMAS